

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Котор Варош
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ058-23

Бања Лука, 18.10.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	14
	5. Припрема и доношење буџета.....	15
	6. Финансијски извјештаји.....	16
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	16
	6.1.1. Приходи и примици	17
	6.1.2. Расходи и издаци	18
	6.1.3. Буџетски суфицит/дефицит	24
	6.1.4. Нето финансирање	24
	6.1.5. Разлика у финансирању	25
	6.1.6. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима	25
	6.2. Биланс успјеха	25
	6.2.1. Приходи	25
	6.2.2. Расходи.....	26
	6.2.3. Финансијски резултат	27
	6.3. Биланс стања.....	27
	6.3.1. Актива	27
	6.3.2. Пасива.....	30
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	32
	6.4. Биланс новчаних токова	32
	6.5. Временска неограниченост пословања	32
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	32
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	32

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Котор Варош који обухватају: Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2022. године, Консолидовани биланс успјеха, Консолидовани извјештај о промјенама нето имовине, Консолидовани биланс новчаних токова, Консолидовани периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 и Консолидовани периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима, за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, консолидовани финансијски извјештаји Општине Котор Варош истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер у пописним комисијама су именована лица која одлучују, рукују и воде евиденцију о промјенама на имовини које су предмет пописа, Извјештаји о попису не садрже упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза и пописом није обухваћена ванбилансна евиденција (гаранције и мјенице).

Као што је наведено под тачкама 6. и 6.4 овог Извјештаја:

Приликом израде Консолидованог финансијског извјештаја за 2022. годину није извршена консолидација како је прописано чланом 122. и 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер приликом израде Консолидованог биланса новчаних токова није извршена елиминација прилива и одлива по основу трансакција унутар исте јединице власти, а код израде Консолидованог биланса стања није додата нето имовина/капитал из биланса стања ентитета под контролом.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Расходи по основу репрезентације су потцијењени за износ од 18.720 КМ и субвенције за износ од 31.000 КМ, а прецијењени су грантови за износ од 18.720 КМ и дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова за

износ од 31.000 КМ, јер помоћи у пољопривреди нису класификоване као субвенције, а трошкови по основу организације културних манифестација нису класификовани као расходи по основу репрезентације, што није у складу са чланом 92. став (10) и чланом 94. став (5) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачкама 6.2.2.2. и 6.3.1.2. овог Извјештаја:

Вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми је прецијењена за износ од 625.777 КМ, као и финансијски резултат текуће године за износ од 43.296 КМ, а потцијењена је вриједност зграда и објеката (233.131 КМ), нематеријалне произведене имовине (169.260 КМ), улагања на туђим објектима (237.232 КМ), финансијски резултат ранијих година (57.141 КМ) и расходи по основу амортизације за износ од 43.296 КМ, јер средства која се користе нису пренесена на одговарајућа конта имовине у употреби, није вршен обрачун амортизације од момента када средство постане расположиво за коришћење и трошкови амортизације нису системски алоцирани (распоређени) током вијека трајања средства, што није у складу са чланом 37., 38. став (2) и чланом 40. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине постројења и опрема (параграф 71) и МРС-ЈС 31 Нематеријална имовина (параграф 96) и чланом 3. став (1) и чланом 5. став (1. и 2.) Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.7. овог извјештаја:

Писана Образложења уз финансијске извјештаје Јавне установе Дјечији вртић „Лариса Шугић“ Котор Варош, Јавне установе Центар за социјални рад Котор Варош и Јавне установе „Народна библиотека“ Котор Варош, нису састављени у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје Општине Котор Варош за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године објелодањена су питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије консолидованих финансијских извјештаја Општине Котор Варош за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у овом Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и

надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Главни ревизор

Бања Лука, 18.10.2023. године

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Котор Варош за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у консолидованим финансијским извјештајима Општине Котор Варош за 2022. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Општина Котор Варош је током 2022. године, по основу привремено повећаног обима посла, ангажовала шест извршилаца на одређено вријеме на период дужи од шест мјесеци, што није у складу са чланом 61. став (1) тачка 2. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе.

У Општинској управи Општине Котор Варош, на основу Рјешења донесеног од стране предсједника Скупштине општине Котор Варош, један одборник је засновао радни однос на мјесту предсједника Комисије за друштвени надзор, заштиту људских права, представке и притужбе грађана, што није у складу са чланом 41. и 51. Закона о локалној самоуправи.

Општина Котор Варош је вршила исплате из благајне изнад прописаног износа, што није у складу са чланом 3. став (1) тачка њ) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

Општина Котор Варош није проводила процедуре јавних набавки за набавку услуга стручно-техничког надзора над извођењем радова, озвучења приликом организовања манифестација, прања возила и набавку цвијећа у најмањем износу од 37.140 КМ, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама.

Набавке услуга одржавања превозних средстава, ауто-дијелова и ауто-гума (25.863 КМ), опреме и софтвера за контролу приступа у нову зграду (14.038 КМ) и штампаног и промотивног материјала (13.600 КМ), проведене су путем више поступака директног споразума чиме је извршено дијељење предмета набавке, што није у складу са чланом 15. став (7) и чланом 87. став (3. и 4.) Закона о јавним набавкама.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

На основу одлука начелника Општине, из грантова додијељених Синдикалној организацији Општинске управе општине Котор Варош, исплаћена су новчана средства запосленима поводом новогодишњих и божићних празника и Дана жена која

нису планирана Буџетом, а поједини корисници средстава гранта нису подносили извјештаје о намјенском трошењу средстава, што није у складу са тачком 6. и 22. Одлуке о извршењу буџета општине Котор Варош за 2022. годину.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Котор Варош обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Котор Варош.

Бања Лука, 18.10.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа и извјештавање врши у складу са чланом 4. став (2. и 3.), чланом 14. и 20. став (1) тачка 3. и 4. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) израда Консолидованог биланса новчаних токова и Консолидованог биланса стања врши у складу са чланом 122. и 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 3) расходи по основу организације манифестација и помоћи у пољопривреди класификују у складу са чланом 92. став (10) и чланом 94. став (5) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 4) изврши пренос средстава која се користе на одговарајућа конта нефинансијске имовине у употреби како је то прописано чланом 37., 38. став (2) и чланом 40. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, врши обрачун амортизације и трошкови амортизује системски алоцирају (распореде) током вијека трајања у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине постројења и опрема (параграф 71), МРС-ЈС 31 Нематеријална имовина (параграф 96) и чланом 3. став (1) и чланом 5. став (1. и 2.) Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине и директору Јавне установе Центар за социјални рад Котор Варош, Јавне установе Дјечији вртић „Лариса Шугић” Котор Варош и Јавне установе „Народна библиотека” Котор Варош да обезбиједи да се:

- 5) у Напоменама и писаним Образложењима уз финансијске извјештаје објелодањују потребне додатне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) пријем запослених на одређено вријеме због привремено повећаног обима посла врши у складу са чланом 61. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе,
- 2) уговори о дјелу закључују за послове који нису систематизовани у складу са чланом 205. Закона о раду,
- 3) обрачун плата функционера врши у складу са чланом 17. Закона о статусу функционера јединица локалне самоуправе и Одлуком о платама општинских функционера, а утврђивање коефицијента за обрачун плата запослених врши према условима радног мјеста сходно члану 4. став (2), члану 5. став (1) и члану 6. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске,

- 4) интерним актима пропише процедура остваривања права на накнаду за превоз, употребу службених мобилних телефона и утврде нормативи и прати потрошња горива, а право на накнаду трошкова услуга екстерне репрезентације признаје у складу са чланом 4. став (2. и 3.) Правилника о кориштењу средстава репрезентације,
- 5) трезорски обрасци попуњавају на основу књиговодствених исправа које омогућавају потпуни увид у вјеродостојност документа и намјенско кориштење буџетских средстава сходно члану 4. и 5. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 6) доносе одлуке о одобравању службеног пута у иностранство и да путни налози за службена путовања у иностранство садрже вријеме преласка границе у складу са тачком 10. подтачка (2. и 5.) и тачком 15. подтачка (2) Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској, а исплате из благајне врше у складу са чланом 3. став (1) тачка њ) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем,
- 7) укључе у систем трезорског пословања као буџетски корисници Центар за културу, спорт и информисање, Туристичка организација и Агенција за локални и економски развој у складу са чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника,
- 8) поступци и процедуре јавних набавки, избор поступака и израда тендерске документације врши у складу са чланом 2., 6., 15. став (7), чланом 16., 44. став (3), чланом 47., 53. и 87. став (3. и 4.) Закона о јавним набавкама,
- 9) Скупштини општине доставља приједлог одлуке о извршењу ребаланса буџета у поступку усвајања ребаланса буџета, сходно члану 33. став (2) и члану 35. Закона о буџетском систему Републике Српске,
- 10) донесу интерни акти за додјелу капиталних грантова и текућих грантова етничким и вјерским организацијама и осталим непрофитним субјектима и да се подносе извјештаји о намјенском трошењу средстава гранта у складу са Одлуком о извршењу буџета општине Котор Варош за предметну годину.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Одлука о усвајању Ребаланса буџета општине Котор Варош за 2022. годину;
- Одлуку о извршењу буџета општине Котор Варош за 2022. годину;
- Статут општине Котор Варош;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о раду;
- Закон о порезу на доходак;
- Закон о доприносима;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о систему јавних служби;
- Закон о социјалној заштити Републике Српске;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о уређењу простора и грађењу, члан 38., 63-83., 189. и 191.;
- Закон о порезу на непокретности;
- Закон о заштити од пожара, члан 85.;
- Закон о водама, члан 188-195.;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о шумама, члан 89.;
- Закон о комуналним дјелатностима, члан 6-12., 20-25. и 41.;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о спорту Републике Српске;
- Правилник о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Одлука о висини накнаде за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској
- Интерна општа акта наведена у овом извјештају.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Котор Варош (у даљем дијелу текста: Општина) налази се у источном дијелу Републике Српске и обухвата површину од 569 км². Према резултатима пописа за 2013. годину на подручју Општине живи 22.201 становник који су организовани у 10 мјесних заједница и распоређени у 43 насељена мјеста.

Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, Статутом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске” број 97/16, 36/19 и 61/21) и другим важећим прописима, којима су утврђена подручја одговорности, надлежности органа и начин финансирања општине.

Органи општине су Скупштина и Начелник општине. Скупштина општине, коју чине 27 одборника, је орган одлучивања и креирања политика општине. Начелник општине заступа и представља Општину, носилац је извршне власти, руководи радом Општинске управе и одговоран је за њен рад.

У складу са утврђеним критеријумима за оцјену развијености, одлуком Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 94/21), Општина је за 2022. годину сврстана у категорију средње развијених јединица локалне самоуправе. Средства за рад Општине у 2022. години су обезбијеђена из пореских и непореских прихода, грантова, трансфера, примитака од нефинансијске имовине и осталих примитака.

Консолидовани финансијски извјештај Општине чине финансијски извјештаји Општинске управе и нижих буџетских корисника који су у саставу Главне књиге трезора Општине и то Јавне установе Центар за социјални рад Котор Варош (у даљем тексту: Центар за социјални рад), Јавне установе Дјечији вртић „Лариса Шугић” Котор Варош (у даљем тексту: Дјечији вртић), Јавне установе Средњошколски центар „Никола Тесла” Котор Варош (у даљем тексту: Средњошколски центар) и Јавне установе „Народна библиотека” Котор Варош (у даљем тексту: Народна библиотека), као и финансијски извјештаји Јавне установе Туристичка организација општине Котор Варош (у даљем тексту: Туристичка организација), Јавне установе Центар за културу, спорт и информисање (у даљем тексту: Центар за културу, спорт и информисање) и Агенције за локални и економски развој, који своје пословање обављају преко властитих жиро рачуна, чије су главне књиге ван Главне књиге трезора Општине и који се финансирају путем трансфера.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији, Општина није имала примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске провела је финансијску ревизију Општине за 2019. годину и том приликом дато је осам препорука за финансијске извјештаје и четири препоруке за усклађеност. Општина је доставила одговор о предузетим радњама ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у ревизијском извјештају, у складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 98/05 и 20/14).

Три препоруке дате за финансијске извјештаје су проведене, док су двије препоруке дјелимично проведене, а непроведени дио препоруке се односи на сачињавање

извјештаја о попису (тачка 3. извјештаја) и објелодањивање информација у Напоменама у вези неусаглашених салда обавеза на дан пописа и структуре сталних средстава којима је књиговодствена вриједност једнака нули. Препоруке које су се односиле на консолидацију ентитета јавног сектора (тачка 6. извјештаја) и евидентирање средстава у употреби, као и обрачун амортизације (тачка 6.3.1.2. извјештаја), нису проведене.

Од четири препоруке дате за усклађеност, једна препорука је дјелимично проведена, а непроведени дио препоруке се односи на сачињавање тендерске документације (тачка 4. извјештаја). Препоруке које су се односиле на запошљавање у Општинској управи, исплате из благајне и укључивање Центра за културу, спорт и информисање, Туристичке организације и Агенције за локални и економски развој у систем трезорског пословања (тачка 3. извјештаја), нису проведене.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста општинске управе Општине Котор Варош („Службени гласник општине Котор Варош” број 8/18, 10/18, 11/18, 2/19, 1/20, 5/20, 4/21, 6/21, 10/21 и 11/21) у Општини је организовано шест основних организационих јединица и три одсјека, као и двије посебне јединице. За обављање послова из надлежности начелника, организован је Кабинет начелника Општине, а стручни и административно-технички послови Скупштине општине обављају се у оквиру Одсјека за послове Скупштине Општине. За обављање одређених послова Општинске управе у насељеним мјестима на територији Општине образују се мјесне канцеларије, а Територијална ватрогасна јединица је организована у оквиру Општинске управе. Наведеним правилником је систематизовано 88 радних мјеста (функционери, службеници и намјештеници) са укупно 116 извршилаца.

У Општини, на дан 31.12.2022. године укупан број запослених био је 94, од чега је 90 службеника и намјештеника и 4 функционера. Код нижих буџетских корисника, чије се плате финансирају из буџета Општине, на дан 31.12.2022. године било је 47 запослених, од чега 33 у Дјечијем вртићу и 14 у Центру за социјални рад.

У 2022. години, Општина је провела два јавна конкурса ради попуњавања упражњених радних мјеста за пријем у радни однос на неодређено вријеме (четири службеника и два намјештеника).

Такође, у току 2022. године од осам запослених са којима је закључен уговор о раду на одређено вријеме (од којих су три први пут ангажована закључивањем уговора о раду на одређено вријеме у 2022. години, а код пет запослених радни ангажман је започет у ранијем периоду), због привремено повећаног обима посла ангажовано је седам извршилаца. Код шест запослених радни однос на одређено вријеме је трајао у континуитету од једне године до двије године и четири мјесеца, што није у складу са чланом 61. став (1) тачка 2. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске” број 97/16), којим је прописано да се радни однос на одређено вријеме због привремено повећаног обима посла, може засновати најдуже до шест мјесеци у току једне календарске године.

Са два лица је закључен уговор о дјелу за обављање послова координације рада са организацијама које се баве питањима повратника на подручју општине и одржавање сервера и локалне рачунарске мреже, који представљају дјелатност послодавца и саставни су дио описа послова систематизованих радних мјеста, што није у складу са чланом 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске” број 1/16, 66/18 и 119/21), којим је прописано да послодавац може са одређеним лицем закључити уговор о дјелу ради обављања послова који су ван дјелатности послодавца.

Плата функционера је обрачуната примјеном прерачунатог коефицијента и цијене рада као за запослене Општинске управе, због чега је дошло до повећања плата четири функционера, у периоду октобар до децембра 2022. године, од када је у примјени цијена рада 120 КМ умјесто раније цијене рада од 110 КМ. Наиме, плата функционера је прописана Законом о статусу функционера јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 96/05 и 98/13) и Одлуком о платама општинских функционера („Службени гласник општине Котор Варош“ број 14/20), којима је дефинисано да се плате функционера обрачунавају на основу просјечне плате запослених у Општинској управи остварене у претходној години.

За радно мјесто возача утврђен је највиши коефицијент из четврте платне групе, што није у складу са чланом 4. став (2), чланом 5. став (1) и чланом 6. став (2) тачка 2. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21, 69/21 и 8/22), којима је прописано да начин обрачуна и исплате плате зависе од радног мјеста и платне групе у зависности од потребног стручног образовања.

Одборник који је предсједник Комисије за друштвени надзор, заштиту људских права, представке и притужбе грађана, засновао је радни однос на период трајања мандата скупштине, на радном мјесту предсједника Комисије за друштвени надзор, заштиту људских права, представке и притужбе грађана, које није систематизовано, што није у складу са чланом 41. и 51. Закона о локалној самоуправи, којима је прописана могућност да се одборницима и члановима радних тијела скупштине утврди право на накнаду за рад, док стицање статуса запосленог лица од стране одборника, ангажованом у скупштинским радним тијелима, није прописано Законом о локалној самоуправи.

У Општинској управи не постоје интерни акти којима би се прописала процедура остваривања права на накнаду за превоз на посао и са посла (утврђивање документације којом се доказује право на накнаду, обавеза запослених да у одређеном року пријаве промјену од утицаја на остваривање права, утицај одсуства са посла на обрачун накнаде и друго), процедура остваривања права на службени мобилни телефон (начин доставе и измирења рачуна, разграничење трошкова између Општинске управе и чланова VPN групе, услови за укључење и искључење из VPN групе и друго), нити је постојао интерни акт којим би се регулисали услови и начин коришћења службених возила, није вођена евиденција о количини утрошеног горива, пређеним километрима и нормативу потрошње, те осталим трошковима по возилу да би се омогућила анализа потрошње. У 2023. години донесен је Правилник о кориштењу службених возила у васништву Општине Котор Варош („Службени гласник општине Котор Варош“ број 2/23), којим није прописано утврђивање норматива потрошње горива по возилу, праћење и анализа потрошње горива и други трошкови настали по основу коришћења службених возила.

Правилником о кориштењу средстава репрезентације („Службени гласник општине Котор Варош“ број 12/19), дефинисано је да право на накнаду трошкова услуга екстерне репрезентације, према којем до пуног износа фактурисаних услуга имају начелник Општине, предсједник Скупштине општине, лице које је начелник одредио као шефа делегације на службеном путу, као и друго лице у складу са одлуком начелника. Право на накнаду трошкова услуга екстерне репрезентације, у току 2022. године је признавано и другим лицима без одлуке и претходно овјереног одобрења о кориштењу средстава репрезентације од стране начелника Општине, што није у складу са чланом 4. став (2. и 3.) Правилника о кориштењу средстава репрезентација.

Испоручилац горива „Нестро Петрол“ АД Бања Лука је за 9 службених возила Општине обезбједио 10 „Нестро петрол“ картица за точење горива, од којих је 9 картица гласило на регистарску ознаку појединачног службеног возила и на њима су

утврђени лимити потрошње, док је једна картица била општа (није гласила на регистарску ознаку појединачног возила и није имала лимит потрошње). Код потрошње горива кориштењем опште картице, на рачунима није унијет податак о регистарској ознаци возила у које је точено гориво и не постоји документација која би упућивала на сврху и намјену коришћења возила. Трезорски обрасци за плаћање поменутих рачуна утрошка горива нису сачињени на основу књиговодствених исправа које би омогућиле потпуни увид у вјеродостојност документа и намјенско кориштење буџетских средстава, као што је прописано чланом 4. и 5. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске” број 115/17 и 118/18) и тачком 8. Одлуке о извршењу Буџета општине Котор Варош за 2022. годину („Службени гласник општине Котор Варош” број 15/21).

Путни налози за службена путовања у иностранство не садрже вријеме преласка границе у одласку и повратку и нису донесене Одлуке о одобравању службеног пута у иностранство, што није у складу са тачком 10. подтачка (2. и 5.) и тачком 15. подтачка (2) Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске” број 57/21). Такође, вршене су исплате из благајне за плаћање рачуна трошкова репрезентације изнад прописаног лимита, што није у складу са чланом 3. став (1) тачка ђ) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем („Службени гласник Републике српске” број 86/12 и 10/14).

У складу са Одлуком о предмету пописа, времену и начину пописа, именовању пописних комисија и усклађивању књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године, извршен је попис имовине и обавеза и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења истог утврђене су неусклађености са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске” број 45/16 и 113/21), јер у пописним комисијама су именована лица која одлучују, рукују и воде евиденцију о промјенама на имовини које су предмет пописа, што није у складу са чланом 14. Правилника, а Извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза и преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања, што није у складу са чланом 20. став (1) тачка 3. и 4. Правилника. Пописом нису обухваћене позиције ванбилансних евиденција (гаранције и мјенице) како је прописано чланом 4. став (2. и 3.) Правилника. Такође, Извјештаји појединих пописних комисија не садрже податке о датуму почетка и завршетка пописа и радном ангажману лица ангажованих на попису, како је прописано чланом 20. став (1) тачка 1. и 2. Правилника.

Општина није укључила у систем трезорског пословања као буџетске кориснике Туристичку организацију, Центар за културу, спорт и информисање и Агенцију за локални и економски развој, а како је дефинисано чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника („Службени гласник Републике Српске” број 116/13).

Помоћна књига нефинансијске имовине у сталним средствима не обезбјеђује увид у стање основних средстава у претходном обрачунском периоду након отварања новог обрачунског периода.

Општина испуњава услове прописане чланом 19. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 91/16), те је у обавези да успостави јединицу интерне ревизије. Правилником је систематизирана Јединица за интерну ревизију, а радна мјеста руководиоца Јединице и интерног ревизора нису попуњена.

У складу са одредбама Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске” број 1/22), Општина је сачинила годишњи извјештај, електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину са прилозима. Општина је сачинила књигу пословних процеса и регистар ризика и донијела Стратегију управљања ризицима.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у већини тачака овог извјештаја.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **пријем запослених на одређено вријеме због привремено повећаног обима посла врши у складу са чланом 61. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе,**
- **уговори о дјелу закључују за послове који нису систематизовани у складу са чланом 205. Закона о раду,**
- **обрачун плата функционера врши у складу са чланом 17. Закона о статусу функционера јединица локалне самоуправе и Одлуком о платама општинских функционера, а утврђивање коефицијента за обрачун плата запослених врши према условима радног мјеста сходно члану 4. став (2), члану 5. став (1) и члану 6. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске,**
- **интерним актима пропише процедура остваривања права на накнаду за превоз, употребу службених мобилних телефона и утврде нормативи и прати потрошња горива, а право на накнаду трошкова услуга екстерне репрезентације признаје у складу са чланом 4. став (2. и 3.) Правилника о кориштењу средстава репрезентације,**
- **трезорски обрасци попуњавају на основу књиговодствених исправа које омогућавају потпуни увид у вјеродостојност документа и намјенско кориштење буџетских средстава сходно члану 4. и 5. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,**
- **доносе одлуке о одобравању службеног пута у иностранство и да путни налози за службена путовања у иностранство садрже вријеме преласка границе у складу са тачком 10. подтачка (2. и 5.) и тачком 15. подтачка (2) Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској, а исплате из благајне врше у складу са чланом 3. став (1) тачка њ) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем,**
- **поступци и процедуре провођења пописа и извјештавање врши у складу са чланом 4. став (2. и 3.), чланом 14. и 20. став (1) тачка 3. и 4. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,**
- **укључе у систем трезорског пословања као буџетски корисници Центар за културу, спорт и информисање, Туристичка организација и Агенција за локални и економски развој у складу са чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника.**

4. Набавке

Планом јавних набавки у Општини за 2022. годину планиране су набавке у укупном износу од 3.672.868 КМ са урачунатим порезом на додату вриједност (у даљем дијелу текста: ПДВ) и то набавка роба (980.739 КМ), услуга (505.113 КМ) и радова (2.187.016 КМ). Планирано је 144 поступка јавних набавки, од чега 25 отворених поступака, 13 конкурентских захтјева за достављање понуда, 102 директна споразума, 3 преговарачка поступка без објаве и 1 поступак у складу са Анексом II дио Б Закона.

Према извјештају о реализацији уговора, у 2022. години реализован је 101 поступак јавних набавки укупне уговорене вриједности од 2.126.769 КМ са ПДВ-ом, од чега 20 отворених поступака (1.485.325 КМ), 8 конкурентских захтјева (217.500 КМ), 69 директних споразума (322.422 КМ), 3 преговарачка поступка без објаве (68.606 КМ) и 1 поступак у складу са Анексом II дио Б Закона (32.915 КМ). Такође, по Плану јавних набавки за 2021. годину, у 2022. години реализовано је 14 поступака у износу од 710.274 КМ, а у 2023. години реализована су 2 поступка по Плану јавних набавки за 2022. годину укупне уговорене вриједности 56.150 КМ, док су три поступка у току.

Ревизијским испитивањем обухваћено је 14 поступака (5 отворених поступака, 2 конкурентска захтјева, 5 директних споразума, 1 преговарачки поступак и 1 поступак у складу са Анексом II дио Б Закона) укупне уговорене вриједности 866.512 КМ са ПДВ-ом, што представља 41% укупно уговорених јавних набавки, као и три поступка јавних набавки код Дјечијег вртића и Средњошколског центра.

Отворени поступак за набавку услуга чишћења и одржавања јавних асфалтних и зелених површина са прикупљањем и одвозом смећа на подручју општине Котор Варош у 2022. години у вриједности од 109.997 КМ, садржи набавку металних контејнера, корпи за отпад и челичних клупа које не представљају сродну цјелину са услугама из предмета набавке. Наведено није у складу са чланом 2., 16. и 53. Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Српске” број 38/14 и 59/22), којима су прописани услови за подјелу предмета набавке на лотове и објављивање наведеног у тендерској документацији.

Код пет отворених поступака у тендерској документацији је тражен позитиван биланс успјеха за 2021. годину, што представља ограничавање конкуренције и није у складу са чланом 44. став (3) и чланом 47. став (1) тачка ц) Закона о јавним набавкама, којима је прописано да се као доказ економске и финансијске способности понуђача, могу захтијевати пословни биланси, али да постављени услови не смију имати ограничавајући карактер на конкуренцију.

Набавке роба и услуга у најмањем износу од 37.140 КМ, а које се односе на набавку услуга стручно-техничког надзора над извођењем радова (33.400 КМ), изнајмљивање озвучења приликом организовања манифестација (2.000 КМ), набавку цвијећа (1.160 КМ) и набавку услуге прања возила (580 КМ), вршене су без примјене поступка јавне набавке, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама, којим је прописана обавеза уговорног органа да додјељује уговоре примјеном адекватног поступка јавне набавке у складу са Законом и подзаконским актима.

Код набавке услуге одржавања превозних средстава, ауто-дијелова и ауто-гума, проведено је пет директних споразума и закључен уговор у износу од 25.863 КМ. Такође, проведена су два директна споразума за набавку опреме и софтвер за контролу приступа у нову зграду (14.038 КМ) и два директна споразума за набавку штампаног и промотивног материјала (13.600 КМ), што није у складу са чланом 15. став (7) и чланом 87. став (3. и 4.) Закона о јавним набавкама, јер је извршено дијелење предмета набавке са намјером избјегавања примјене одговарајућег поступка дефинисаног Законом.

Код три директна споразума, Образац за цијену понуде не садржи количинске спецификације (опис роба или услуга, количину, јединичну и укупну цијену), већ је понуда дата у укупној вриједности без структуре по појединим ставкама, што није у складу са чланом 53. став (3) тачка д) Закона о јавним набавкама и чланом 5. Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се поступци и процедуре јавних набавки, избор поступака и израда тендерске документације врши у складу са чланом 2., 6., 15. став (7), чланом 16., 44. став (3), чланом 47., 53. и 87. став (3. и 4.) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине Котор Варош је 21.12.2021. године донијела Одлуку о усвајању буџета општине Котор Варош за 2022. годину у износу од 10.700.000 КМ и Одлуку о извршењу буџета општине Котор Варош за 2022. годину.

Одлука о усвајању ребаланса буџета општине Котор Варош за 2022. годину у износу од 12.400.000 КМ донесена је 22.11.2022. године, али са усвајањем ребаланса буџета, Скупштина општине Котор Варош није донијела Одлуку о извршењу ребаланса буџета за 2022. годину, јер приједлог исте није достављен од стране начелника Општине сходно члану 33. став (2) и члану 35. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16).

Ребалансом буџета планирани су буџетски приходи у износу од 11.354.530 КМ (порески приходи 8.682.500 КМ, непорески приходи 1.845.930 КМ, грантови 46.200 КМ и трансфери 779.900 КМ), примици за финансијску и нефинансијску имовину 300.200 КМ и остали примици 127.970 КМ, као и расподјела суфицита из ранијих година у износу од 617.300 КМ.

Ребалансом буџета одобрена су средства за буџетске расходе у износу од 9.669.231 КМ (расходе личних примања (3.798.425 КМ), расходе коришћења роба и услуга (2.181.406 КМ), расходе финансирања (312.610 КМ), субвенције (12.500 КМ), грантове (980.450 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (1.574.590 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове између јединица власти (32.600 КМ), расходе по судским рјешењима (114.050 КМ), трансфере (612.600 КМ) и буџетску резерву у износу од 50.000 КМ), издатке за нефинансијску имовину (1.676.800 КМ), издатке за отплату дугова (698.344 КМ) и остале издатке у износу од 355.625 КМ.

Након Ребаланса буџета извршено је 16 дозвољених реалокација у укупном износу од 160.612 КМ, од чега је 6 реалокација извршено унутар потрошачких јединица Општинске управе (31.693 КМ), 7 реалокација унутар нижих буџетских корисника (64.028 КМ) и три реалокације између потрошачких јединица Општинске управе у износу од 64.891 КМ.

Код припреме и доношења буџета Општине за 2022. годину, кореспонденције са Министарством финансија (достављања нацрта буџета ради добијања препорука, као и приједлога буџета на сагласност) и усвајања буџета од стране Скупштине општине утврђена су мања одступања у односу на буџетски календар дефинисан чланом 28. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се Скупштини општине доставља приједлог Одлуке о извршењу ребаланса буџета у поступку усвајања ребаланса буџета, сходно члану 33. став (2) и члану 35. Закона о буџетском систему Републике Српске.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета Општине Котор Варош за 2022. годину у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске” број 15/17 и 17/22) и обрасце финансијског извјештаја са Напоменама доставила Министарству финансија Републике Српске.

Приликом израде консолидованог финансијског извјештаја за 2022. годину, Општина није извршила консолидацију како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер није извршила укључивање ентитета под контролом Комуналног предузећа „Бобас” Котор Варош (у даљем тексту: КП „Бобас”), додавањем нето имовине/капитала из њиховог биланса стања у Консолидовани биланс стања (детаљније у тачки 6.3.1.2. извјештаја).

Такође, сходно члану 122. Правилника, поступком консолидације финансијских извјештаја Центра за културу, спорт и информисање, Туристичке организација и Агенције за локални економски развој чије су финансијске трансакције за потребе израде Консолидованог финансијског извјештаја евидентирани у оквиру фонда 02, сачињени су Консолидовани биланс стања, Консолидовани биланс успјеха и Консолидовани извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (ПИФ). Међутим, приликом израде Консолидованог биланса новчаних токова није извршена елиминација прилива и одлива по основу трансакција унутар исте јединице власти како је то предвиђено чланом 122. став (3) поменутог правилника (тачка 6.4. извјештаја).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **израда Консолидованог биланса стања врши у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,**
- **израда Консолидованог биланса новчаних токова врши чланом 122. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.**

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01.-31.12.2022. године је исказано у обрасцу ПИБ 01 (Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01) и у обрасцу ПИФ (Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима).

Општина је у обрасцу ПИБ 01 исказала буџетске приходе и примитке у износу од 11.540.924 КМ, што је 2% ниже у односу на Ребалансом буџета планиране приходе и примитке, а буџетски расходи и издаци исказани су у износу од 11.813.065 КМ, што је 5% ниже у односу на Ребаланс буџета. Одступања на више код појединих врста расхода и издатака у односу на планиране су покривена реалокацијама.

У обрасцу ПИФ исказани су приходи и примици, расходи и издаци (осим прихода и расхода обрачунског карактера) по фондовима од 01, 02 и 03 у укупним износима, износима елиминације и износима након елиминација и представљају укупна средства и укупну потрошњу на нивоу Консолидованог финансијског извјештаја Општине у оквиру и ван Главне књиге трезора Општине. Укупни приходи и примици након елиминација исказани су у износу од 11.637.250 КМ, а укупни расходи и издаци након елиминација исказани су у износу од 11.926.148 КМ.

Скупштина општине је на сједници одржаној дана 30.06.2023. године усвојила Консолидовани извјештај о извршењу буџета Општине Котор Варош за 2022. годину.

6.1.1. Приходи и примици

Општина је у обрасцу ПИФ за 2022. годину исказала укупне приходе и примитке у износу од 12.173.250 КМ, од чега на фонду 01 (11.540.924 КМ), фонду 02 (619.786 КМ) и на фонду 03 (12.540 КМ). У поступку консолидације, извршена је елиминација примљених трансфера на фонду 02 у износу 536.000 КМ, па укупни приходи и примици након елиминације износе 11.637.250 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Приходи су исказани у износу од 11.757.554 КМ, од чега на фонду 01 (11.152.636 КМ), фонду 02 (592.378 КМ) и на фонду 03 (12.540 КМ), а након елиминације приходи износе 11.221.554 КМ. Приходе чине порески и непорески приходи, грантови и трансфери између и унутар јединица власти.

Порески приходи су исказани у износу од 8.808.251 КМ, а највећим дијелом их чине индиректни порези (8.005.484 КМ), порези на лична примања и приходе од самосталних дјелатности (617.654 КМ) и порези на имовину у износу од 169.661 КМ.

Непорески приходи су исказани у износу од 1.566.929 КМ, од чега на фонду 01 (1.510.551 КМ) и фонду 02 (56.378 КМ). Непорески приходи, на фонду 01, највећим дијелом се односе на приходе од закупа и ренте (83.807 КМ), административне накнаде и таксе (54.961 КМ), комуналне накнаде и таксе (52.327 КМ), накнаде по разним основама (955.953 КМ), приходе од пружања јавних (305.020 КМ) и остале непореске приходе у износу од 50.067 КМ.

Приходи од закупа и ренте се односе на приходе од закупа пословних простора (31.627 КМ) и приходе од земљишне ренте реализоване на основу Одлуке о уређењу простора и грађевинском земљишту у износу од 52.180 КМ.

Административне таксе су реализоване у складу са Одлуком о општинским административним таксама и тарифама за општинске административне таксе.

Комуналне накнаде и таксе су реализоване у складу са Одлуком о комуналним таксама и тарифи комуналних такси, којом је утврђена врста, висина, рокови, начин плаћања и ослобађање од плаћања комуналне таксе, а највећим дијелом односе се на комуналне таксе на фирму (27.702 КМ) и коришћење рекламних паноа (16.119 КМ).

Накнаде по разним основама се највећим дијелом односе на накнаду за уређење и коришћење градског грађевинског земљишта (93.929 КМ), накнаду за промјену намјене пољопривредног земљишта (12.293 КМ), накнада за шуме (614.058 КМ), накнаду за обављање послова од општег интереса у шумама у приватној својини (29.682 КМ), накнаду за коришћење вода (73.991 КМ), накнаду за коришћење комуналних добара од општег интереса (53.005 КМ), концесиону накнаду (38.429 КМ) и средства за финансирање мјера заштите од пожара у износу од 40.566 КМ.

Скупштина општине је донијела Годишњи план коришћења средстава од накнада за шуме за 2022. годину, Програм коришћења средстава од накнада за воде за 2022. годину, Програм коришћења средстава накнаде по основу промјене намјене пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе и План утрошка средстава од концесионе накнаде за 2022. годину. Извјештаји о реализацији претходно наведених програма и планова намјенског утрошка средстава су достављени Скупштини општине на разматрање.

Приходе од пружања јавних услуга највећим дијелом чине приходи код Дјечијег вртића (246.311 КМ) и Центра за социјални рад (36.450 КМ).

Грантови су исказани у износу од 40.260 КМ, од чега на фонду 01 (27.720 КМ) и фонду 03 (12.540 КМ). Грантови, на фонду 01, се односе на капитални грант из Развојног програма УНДП-а за пројекат „Јачање улоге мјесних заједница у БиХ“.

Трансфери између и унутар јединица власти су исказани у износу од 1.342.114 КМ, од чега су на фонду 01 исказани трансфери између различитих јединица власти (806.114 КМ) и фонду 02 исказани трансфери унутар исте јединице власти (536.000 КМ) који су у поступку консолидације кориговани.

Трансфери између различитих јединица власти, на фонду 01, чине трансфери од Министарства финансија и трезора за бирачке одборе (48.476 КМ), Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске код Центра за социјални рад за финансирање права по основу Закона о социјалној заштити (656.647 КМ) и за набавку рачунарске опреме и опремање канцеларије (41.290 КМ), Министарства просвете и културе Републике Српске за стипендије и превоз ученика уписаних у дефицитарна занимања (4.980 КМ) и суфинансирање играоничког програма код Дјечијег вртића (4.501 КМ), Републичког секретаријата за расељена лица и миграције за реконструкцију пута у насељу Баштина (50.000 КМ), као и трансфери од ентитета и јединица локалне самоуправе по основу Записника Пореске управе Републике Српске о обрачуну и поравнању више и погрешно уплаћених јавних прихода у износу од 220 КМ.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 415.696 КМ, од чега на фонду 01 (388.288 КМ) и фонду 02 (27.408 КМ), а чине их примици за нефинансијску имовину (268.774 КМ), примици за финансијску имовину (49 КМ) и остали примици у износу од 146.873 КМ.

Примици за нефинансијску имовину се односе се на примитке остварене од продаје земљишта (266.274 КМ) и моторних возила у износу од 2.500 КМ.

Остали примици су исказани на фонду 01 у износу од 119.465 КМ и фонду 02 (27.408 КМ). Остале примитке на фонду 01 чине примици од Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске по основу рефундација плата за вријеме породилског одсуства (112.544 КМ) и Фонда здравственог осигурања Републике Српске по основу рефундација плата за вријеме боловања у износу од 6.921 КМ. Примици по основу рефундација плата за вријеме породилског одсуства су исказани код Општинске управе (44.070 КМ), Дјечијег вртића (59.567 КМ) и Центра за социјални рад у износу од 8.907 КМ.

6.1.2. Расходи и издаци

Општина је у обрасцу ПИФ за 2022. годину исказала укупне расходе и издатке у у износу од 12.462.148 КМ, од чега на фонду 01 (11.813.065 КМ), фонду 02 (635.982 КМ) и на фонду 03 (13.101 КМ). У поступку консолидације, извршена је елиминација датих трансфера на фонду 01 у износу 536.000 КМ, па укупни расходи и издаци након елиминације износе 11.926.148 КМ.

6.1.2.1. Расходи

Расходе чине расходи за лична примања запослених, расходи по основу коришћења робе и услуга, расходи финансирања и други финансијски трошкови, субвенције, грантови, дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова, расходи финансирања и други финансијски трошкови између јединица власти, расходи по судским рјешењима и трансфери између и унутар јединица власти.

Расходи за лична примања запослених су исказани у износу од 4.195.337 КМ, од чега на фонду 01 (3.771.456 КМ) и фонду 02 (423.881 КМ). Расходи за лична примања запослених, на фонду 01, односе се на расходе за бруто плате запослених (3.056.940 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (648.811 КМ), накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (28.830 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (36.875 КМ).

Расходи за лична примања запослених исказани су код Општинске управе у износу од 2.759.426 КМ и нижих буџетских корисника у износу од 1.012.030 КМ.

Расходи за бруто плате запослених, на фонду 01, исказани су код Општинске управе у износу од 2.277.167 КМ и нижих буџетских корисника (779.773 КМ) од чега код Дјечијег вртића (533.369 КМ), а односе се на расходе за основну плату након опорезивања (1.764.976 КМ), увећање плате по основу радног стажа (152.988 КМ), увећања основне плате за рад ноћу (68.826 КМ), увећања плате по осталим основама (14.823 КМ), пореза на доходак (104.546 КМ и збирних доприноса на плату (950.781 КМ).

Обрачун плата и осталих примања запослених у Општинској управи вршен је у складу са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске и Колективним уговором за запослене у Општинској управи општине Котор Варош.

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, на фонду 01, исказани су код Општинске управе (439.042 КМ) и нижих буџетских корисника (209.769 КМ), а односе се на накнаде за превоз на посао и са посла (85.125 КМ), топли оброк (243.402 КМ), регрес за годишњи одмор (91.650 КМ), јубиларне награде (6.479 КМ), дневнице по основу службених путовања у земљи и иностранству (3.819 КМ), те припадајући порез и доприносе на накнаде (218.336 КМ).

Расходи по основу коришћења робе и услуга су исказани у износу од 2.159.300 КМ, од чега на фонду 01 (2.015.030 КМ), фонду 02 (132.767 КМ) и фонду 03 (11.503 КМ), а чине их расходи по основу закупа (36.296 КМ), расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (221.867 КМ), расходи за режијски материјал (65.895 КМ), расходи за материјал за посебне намјене (103.845 КМ), расходи за текуће одржавање (499.266 КМ), расходи по основу путовања и смјештаја (53.410 КМ), расходи за стручне услуге (148.578 КМ), расходи за одржавање јавних површина и заштиту животне средине (356.188 КМ) и остали некласификовани расходи у износу од 673.955 КМ.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга су исказани на фонду 01 (198.732 КМ) и фонду 02 (23.135 КМ), а расходе на фонду 01 највећим дијелом чине расходи по основу утрошка електричне енергије (45.160 КМ) и дрвета (26.130 КМ), расходи за централно гријање (19.993 КМ), расходи за услуге кориштења фиксног и мобилног телефона и интернета (51.504 КМ), расходи за услуге водовода и канализације (14.860 КМ) и расходи за поштанске услуге у износу од 18.460 КМ.

Расходи за материјал за посебне намјене су исказани на фонду 01 (88.980 КМ), фонду 02 (12.951 КМ) и фонду 03 (1.914 КМ), а расходе на фонду 01 највећим дијелом чине расходи за материјал за потребе образовног процеса и остали материјал за образовање код Дјечијег вртића у износу од 87.387 КМ.

Расходи за текуће одржавање су исказани на фонду 01 (489.433 КМ) и фонду 02 (9.833 КМ), а расходе на фонду 01 највећим дијелом чине расходи за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја (363.945 КМ), расходи за услуге и материјал за текуће поправке и одржавање зграда и осталих грађевинских објеката (81.038 КМ) и расходи за текуће одржавање опреме у износу од 30.104 КМ.

Расходи по основу путовања и смјештаја су исказани на фонду 01, а чине их расходи по основу смјештаја, хране и остали расходи по основу службених путовања у земљи (5.254 КМ) и иностранству (1.359 КМ) и расходи по основу утрошка горива (бензина, нафте и нафтних деривата и плина) у износу од 46.797 КМ.

Расходи за стручне услуге су исказани на фонду 01 (146.057 КМ) и фонду 02 (2.521 КМ), а расходе на фонду 01 највећим дијелом чине расходи за компјутерске услуге

(26.153 KM), услуге информисања и медија (25.688 KM), услуге финансијског посредовања (23.615 KM) и остале стручне услуге у износу од 34.496 KM.

Расходи за одржавање јавних површина и заштиту животне средине су исказани на фонду 01, а чине их расходи за услуге одржавања зелених површина (489 KM), услуге зимске службе (67.797 KM), услуге чишћења јавних површина (109.997 KM), утрошак електричне расвјете на јавним површинама (175.565 KM) и услуге уређења простора у износу од 2.340 KM.

Услуге зимске службе су реализоване на основу Програма зимског одржавања путева на подручју општине Котор Варош, а услуге чишћења јавних површина на основу Програма чишћења и одржавања јавних површина на подручју мјесних заједница за 2022. годину и Програма чишћења и одржавања јавних асфалтних и зелених површина са прикупљањем и одвозом смећа и обнављањем зелених јавних површина на градском подручју општине Котор Варош у 2022. години.

Остали неklasификовани расходи су исказани на фонду 01 (592.268 KM), фонду 02 (72.108 KM) и фонду 03 (9.579 KM), а расходе на фонду 01 највећим дијелом чине расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа (466.030 KM) и расходи по основу репрезентације (108.464 KM).

Расходи бруто накнада за рад ван радног односа исказани су код Општинске управе (422.248 KM) и нижих буџетских корисника (43.782 KM), а односе се на расходе за бруто накнаде волонтерима (7.260 KM), бруто накнаде члановима управних и надзорних одбора (22.019 KM), бруто накнаде члановима комисија и радних група (105.530 KM), бруто накнаде скупштинским одборницима (225.317 KM), бруто накнаде по уговору о дјелу (33.296 KM), привремене и повремене послове (3.385 KM) и остале бруто накнаде за рад ван радног односа (69.223 KM).

Накнада одборницима Скупштине општине је дефинисана Одлуком о одређивању накнаде за вршење одборничке дужности „Службени гласник општине Котор Варош” број 14/20) у висини од 450 KM, што је у складу са чланом 41. став (3) Закона о локалној самоуправи.

Расходи за бруто накнаде члановима комисија и радних група се односе на накнаде Општинској изборној комисији, комисији за привреду, буџет и финансије, комисији за избор и именовања, комисији за статутарна питања и других радних тијела код Општинске управе, као и накнаде стручној комисији код Центра за социјални рад (21.701 KM). Остале бруто накнаде за рад ван радног односа највећим дијелом се односе на накнаду за рад бирачких одбора на провођењу Општинских избора 2022. године у износу од 48.449 KM.

Расходе по основу репрезентације чине расходи по основу репрезентације у земљи (26.794 KM), организације пријема, манифестација и сл. (68.956 KM), поклона (10.825 KM) и остали расходи по основу репрезентације у износу од 1.889 KM.

Субвенције су исказане на фонду 01 у износу од 12.396 KM, а у потпуности се односе на субвенције нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза за суфинансирање нерентабилних линија превоза путника.

Грантови су исказане на фонду 01 у износу од 968.633 KM, а односе се на текуће грантове непрофитним субјектима у земљи (849.312 KM), капиталне грантове непрофитним субјектима у земљи (68.321 KM) и остале текуће и капиталне грантове у земљи у износу од 51.000 KM.

Текуће грантове непрофитним субјектима у земљи чине грантови:

- политичким организацијама и удружењима у износу од 35.000 KM,
- хуманитарним организацијама и удружењима (Општинској организацији Црвеног крста) у износу од 32.000 KM,

- спортским и омладинским организацијама и удружењима у износу од 132.408 КМ, од чега се највећи дио односи на грант Рукометном клубу „Котор Варош” (31.040 КМ), Фудбалском клубу „Младост” (16.920 КМ), Чудо клубу „Младост” (15.000 КМ), Одбојкашком клубу „Котор Варош” (14.960 КМ), Кошаркашком клубу „Младост” (14.540 КМ) и Карате клубу „Ипон” (14.200 КМ),
- етничким и вјерским организацијама и удружењима у износу од 11.500 КМ,
- организацијама за афирмацију породице, заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом у износу од 76.500 КМ, од чега се највећи дио односи на грант Општинској борачкој организацији (50.000 КМ),
- организацијама и удружењима у области здравствене и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности (Јавној здравственој установи „Дом здравља” Котор Варош) у износу од 465.000 КМ,
- организацијама и удружењима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација (40.219 КМ), од чега се највећи дио односи на грант за пројекат „Ритам Европе” (19.088 КМ) и СПКУД „Просвјета” (19.000 КМ),
- организацијама и удружењима у области економског и привредног развоја у износу од 5.030 КМ, и
- осталим непрофитним субјектима у земљи (51.656 КМ), а односе се на грант Синдикалној организацији (20.936 КМ), Општинском удружењу пензионера (8.000 КМ) и грантове за организацију културних манифестација (18.720 КМ).

Капитални грантови непрофитним субјектима у земљи се највећим дијелом односе на грантове дате вјерским институцијама за изградњу и реконструкцију вјерских објеката (33.500 КМ) и грантове непрофитним субјектима у износу од 29.971 КМ.

Остали текући и капитални грантови у земљи се највећим дијелом односе на грант КП „Бобас” у износу од 39.500 КМ.

У оквиру текућих грантова осталим непрофитним субјектима у земљи исказани су трошкови по основу организације културних манифестација (услуге техничке подршке за потребе одржавања концерта и др.) у износу од 18.720 КМ, што није у складу са чланом 92. став (10) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске” број 98/16, 115/17 и 118/18), због чега су прецијењени грантови, а потцијењени су расходи по основу репрезентације у износу од 18.720 КМ.

Начелник општине је, Одлуком о додјели новчаних средстава од 07.12.2022. године, одобрио Синдикалној организацији општинске управе општине Котор Варош грант у износу од 10.000 КМ, а Одлуком од 21.12.2022. године дао налог предсједнику Синдикалне организације општинске управе Котор Варош да са рачуна Синдикалне организације поводом новогодишњих и божићних празника за раднике Општинске управе исплати 9.700 КМ (100 КМ по запосленом). Такође, грант који је одобрен Синдикалној организацији у укупном износу од 4.600 КМ, по Одлуци начелника Општине исплаћен је одборницама и женама запосленим у Општинској управи и Центру за социјални рад, поводом Дана жена (по 100 КМ). На поменуте исплате запосленима није вршен обрачун пореза и доприноса сходно члану 3., 8., 11. и 58. Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске” број 60/15 и 5/16, 66/18 и 123/20, 49/21, 119/21 и 56/22) и члану 3. и 24. Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске” број 114/17, 112/19, 49/21, 119/21, 56/22 и 132/22). Исплата новчаних средстава за новогодишње и божићне празнике и Дан жена, није планирана Буџетом за 2022. годину, што није у складу са тачком 6. Одлуке о извршењу буџета општине Котор Варош за 2022. годину, којом је прописано да се средства буџета могу користити само за намјене предвиђене буџетом.

Дио корисника средстава гранта није подносио извјештај о намјенском утрошку примљених средстава, што није у складу са тачком 22. Одлуке о извршењу буџета општине Котор Варош за 2022. годину.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова су исказане у износу од 1.521.757 КМ, од чега на фонду 01 (1.521.179 КМ) и фонду 03 (578 КМ), а дознаке на фонду 01 односе се на дознаке корисницима социјалне заштите (штићеницима) и пружаоцима услуга социјалне заштите које се реализују преко Центра за социјални рад (1.329.874 КМ) и дознаке грађанима које реализује Општинска управа у износу од 191.305 КМ.

Дознаке које су реализоване преко Центра за социјални рад се односе на додатак за помоћ и његу другог лица који се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите (749.188 КМ), личне инвалиднине (173.317 КМ), сталну новчану помоћ која се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите (143.789 КМ), помоћ за оспособљавање за рад дјете и омладине (38.094 КМ), једнократну новчану помоћ која се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите (27.703 КМ), текуће помоћи у природи које се дају штићеницима установа социјалне заштите (7.628 КМ), као и дознаке установама социјалне заштите (пружаоцима услуга социјалне заштите) за смјештај штићеника (181.155 КМ) и дознаке хранитељским породицама за смјештај штићеника у износу од 9.000 КМ.

Дознаке грађанима које реализује Општинска управа су дефинисане интерним правилницима и одлукама, а односе се на новчане помоћи породицама палих бораца, ратних војних инвалида и цивилних жртава рата (12.500 КМ), избјеглим и расељеним лицима (1.942 КМ), ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе (70.440 КМ), пензионерима и незапосленим лицима (58.201 КМ), породици, дјеци и младима (11.235 КМ), као и остале текуће дознаке грађанима (36.987 КМ).

У оквиру осталих текућих дознака грађанима исказане су помоћи у пољопривреди у износу од од 31.000 КМ, а које су додијељене у складу са Правилником о расподјели средстава за помоћ пољопривредним произвођачима за 2022. годину („Службени гласник општине Котор Варош” број 4/22) и односе се на помоћ у пластеничкој (ратарској) производњи (4.550 КМ), помоћ за пољопривредну механизацију (3.700 КМ), помоћ за „Start up” програм (8.700 КМ), помоћ за сточарску производњу (10.350 КМ) и помоћ за воћарску производњу (3.700 КМ). Претходно наведене помоћи у пољопривреди нису класификоване као субвенције, што није у складу са чланом 94. став (5) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контролног плана за буџетске кориснике, због чега су дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова прецијењене, а субвенције су потцијењене у износу од 31.000 КМ.

Трансфери између и унутар јединица власти су исказани на фонду 01 у износу од 607.771 КМ, а чине их трансфери између различитих јединица власти (71.771 КМ) и трансфери унутар исте јединице власти (536.000 КМ).

Трансфере између различитих јединица власти чине трансфери фондовима за допринос за здравствено осигурање корисника социјалне заштите у износу од 66.045 КМ, трансфери по Записницима Пореске управе Републике Српске о обрачуна и поравнању више и погрешно уплаћених јавних прихода у износу од 3.396 КМ и трансфери Фонду солидарности за дијагностику и лијечење обољења, стања и повреда дјете у иностранству у износу од 2.330 КМ.

Трансфери унутар исте јединице власти односе се на трансфере Центру за културу, спорт и информисање (356.000 КМ), Туристичкој организација (77.000 КМ) и Агенцији за локални и економски развој (103.000 КМ), а који су у поступку консолидације кориговани у износу од 536.000 КМ.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- донесу интерни акти за додјелу капиталних грантова и текућих грантова етничким и вјерским организацијама и осталим непрофитним субјектима и да се подносе извјештаји о намјенском трошењу средстава гранта у складу са Одлуком о извршењу буџета општине Котор Варош за предметну годину,
- расходи по основу организације манифестација и помоћи у пољопривреди класификују у складу са чланом 92. став (10) и чланом 94. став (5) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 2.640.351 КМ, од чега на фонду 01 (2.559.997 КМ), фонду 02 (79.334 КМ) и фонду 03 (1.020 КМ). Чине их издаци за нефинансијску имовину, издаци за отплату дугова и остали издаци.

Издаци за нефинансијску имовину на фонду 01 односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката (489.261 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (419.110 КМ), набавку постројења и опреме (569.189 КМ), издаци за биолошку имовину (4.633 КМ) и издаци за залихе материјала, робе, ситног инвентара, амбалаже и сл. у износу од 34.515 КМ.

Издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката највећим дијелом се односе на издатке за изградњу паркинга код нове зграде Општине (54.683 КМ), уређење платоа испред нове зграде Општине (83.353 КМ), уређење купалишта Брана (38.766 КМ) и резервисана средства за издатке за изградњу приступних путева у насељу Бурча-МЗ Шипраге (40.642 КМ), изградњу оборинске канализације у насељу Слатина (23.363 КМ) и изградњу фекалне канализације у Масловарама-Лауши (26.787 КМ).

Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката највећим дијелом се односе на издатке за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију улице Светозара Милетића (45.108 КМ), пут Доње Липље-Зеленика (81.428 КМ) и пута Лауши (40.965 КМ), Дјечијег вртића Масловаре (23.512 КМ) и резервисана средства за издатке за санацију и доградњу локалног пута Масловаре-Борци (66.375 КМ), реконструкција пута за насеље Баштина (52.562 КМ) и модернизацију пута у насељу Сакани (29.213 КМ).

Издаци за набавку постројења и опреме највећим дијелом се односе на издатке за набавку канцеларијског намјештаја за нову зграду (309.697 КМ) и набавку моторних возила (58.200 КМ) и резервисана средства за издатке за набавку моторних возила (58.200 КМ), набавку канцеларијског намјештаја за нову зграду Општине (36.124 КМ) и реконструкцију система централног гријања у спортској дворани (20.233 КМ).

Издаци за отплату дугова су исказани у износу од 698.313 КМ, а односе се на издатке за отплату главнице по основу друге емисије обвезница (624.486 КМ) и кредита код НЛБ банке (35.990 КМ), Свјетске банке (36.824 КМ) и Европске инвестиционе банке у износу од 1.013 КМ (образложено у тачки 6.3.2.1. извјештаја).

Остали издаци су исказани у износу од 370.750 КМ, од чега на фонду 01 (344.976 КМ) и фонду 02 (25.774 КМ). Остали издаци на фонду 01 највећим дијелом се односе на остале издатке (226.389 КМ), издатке по основу накнада плата за породилско одсуство које се рефундира од Фонда за дјечију заштиту (103.138 КМ) и издатке по основу накнада плата за вријеме боловања које се рефундира од Фонда здравственог осигурања у износу од 8.462 КМ.

6.1.3. Буџетски суфицит/дефицит

У обрасцу ПИБ 01 исказан је буџетски суфицит у износу од 651.634 КМ, а представља збир бруто буџетског суфицита (1.899.568 КМ) и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у негативном износу од 1.247.934 КМ. Исказани бруто буџетски суфицит представља разлику између буџетских прихода (11.152.636 КМ) и буџетских расхода у износу од 9.253.068 КМ. Нето издаци за нефинансијску имовину исказани су у негативном износу од 1.247.934 КМ и представљају разлику између примитака за нефинансијску имовину (268.774 КМ) и издатака за нефинансијску имовину у износу од 1.516.708 КМ.

У обрасцу ПИФ исказан је суфицит фонда у износу од 633.243 КМ, а представља збир бруто суфицита фонда (1.935.757 КМ) и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у негативном износу од 1.302.514 КМ. Исказани бруто суфицит фонда представља разлику између прихода фонда (11.757.554 КМ) и расхода фонда у износу од 9.821.797 КМ. Нето издаци за нефинансијску имовину исказани су у негативном износу од 1.302.514 КМ и представљају разлику између примитака за нефинансијску имовину (268.774 КМ) и издатака за нефинансијску имовину у износу од 1.571.288 КМ.

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање је исказано у негативном износу од 358.675 КМ, као разлика по основу примитака за финансијску имовину (49 КМ), осталих примитака (119.465 КМ) и расподјеле суфицита из ранијих година у износу од 565.100 КМ и издатака за отплату дугова (698.313 КМ) и осталих издатака (344.976 КМ).

Нето финансирање фонда, у обрасцу ПИФ, је исказано у негативном износу од 357.041 КМ, као разлика по основу примитака за финансијску имовину (49 КМ) и осталих примитака (146.873 КМ) и расподјеле суфицита из ранијих година у износу од 565.100 КМ и издатака за отплату дугова (698.313 КМ) и осталих издатака у износу од 370.750 КМ.

6.1.4.1. Нето примици од финансијске имовине

Нето примици од финансијске имовине, у обрасцу ПИБ 01 и ПИФ, су исказани у износу од 49 КМ, а односе се на примитке од финансијске имовине из трансакција са другим јединицама власти.

6.1.4.2. Нето задуживање

Нето задуживање, у обрасцу ПИБ 01 и ПИФ, је исказано у негативном износу од 698.313 КМ, а односи се на издатке за отплату дугова, а примитака од задуживања није било.

6.1.4.3. Остали нето примици

Остали нето примици, у обрасцу ПИБ 01, су исказани у негативном износу од 225.511 КМ и представљају разлику осталих примитака (119.465 КМ) и осталих издатака (334.976 КМ).

Остали нето примици, у обрасцу ПИФ, су исказани у негативном износу од 223.877 КМ и представљају разлику осталих примитака (146.873 КМ) и осталих издатака (370.750 КМ).

6.1.4.4. Расподјела суфицита из ранијих година

Расподјела суфицита из ранијег периода, у обрасцу ПИБ 01 и ПИФ, исказана је у износу од 565.100 КМ, а односи се на издатке за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију саобраћајних објеката (169.884 КМ), изградњу и

прибављање комуналне инфраструктуре и расвјете (138.827 KM), изградњу паркинга код нове зграда Општине (30.000 KM) и остале издатке у износу од 226.389 KM.

Скупштина општине је донијела Одлуку о расподјели утврђеног суфицита за 2021. годину у износу од 617.300 KM за капиталне издатке у 2022. години (390.910 KM) и покриће дефицита из ранијих година (226.390 KM), а Министарство финансија Републике Српске је дало сагласност за поменуту расподјелу.

6.1.5. Разлика у финансирању

У обрасцу ПИБ 01 је исказана разлика у финансирању у износу од 292.959 KM, а чине је буџетски суфицит (651.634 KM) и нето финансирање исказано у негативном износу од 358.675 KM.

Разлика у финансирању, у обрасцу ПИФ, је исказана у износу од 276.202 KM, а чине је суфицит фонда (633.243 KM) и нето финансирање исказано у негативном износу од 357.041 KM.

6.1.6. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима

На фонду 02 исказани су приходи и примици у износу од 619.786 KM, а односе се на приходе и примитке исказане код Центра за културу, спорт и информисање (414.079 KM), Туристичке организације (80.300 KM) и Агенцију за локални и економски развој у износу од 125.407 KM.

Расходи и издаци, на фонду 02, су исказани у износу од 635.982 KM, од чега код Центра за културу, спорт и информисање (407.470 KM), Туристичке организације (89.047 KM) и Агенције за локални и економски развој у износу од 139.465 KM.

На фонду 03 исказани су приходи и примици у износу од 12.540 KM, а односе се на грантове Министарства за људска права и избјеглице БиХ (5.000 KM), Министарства просвјете и културе Републике Српске за набавку библиотечке грађе који је дозначен Народној библиотеци (1.020 KM) и Министарства породице, омладине и спорта Републике Српске за Мале олимпијске игре 2022 (одбојка и рукомет) који је дозначен Средњошколском центру у износу од 6.520 KM.

Расходи и издаци, на фонду 03, су исказани у износу од 13.101 KM, а највећим дијелом се односе на текуће расходе код Средњошколског центра финансиране из средстава гранта за Мале олимпијске игре 2022 у износу од 6.503 KM.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

У Консолидованом билансу успјеха за период 01.01 - 31.12.2022. године исказани су приходи у износу од 11.987.389 KM, а чине их приходи (осим обрачунских) исказани у обрасцу ПИФ и приходи обрачунског карактера.

6.2.1.1. Приходи (осим обрачунских)

Приходе (осим обрачунских) чине порески приходи (8.808.251 KM), непорески приходи (1.566.929 KM), грантови (40.260 KM) и трансфери између различитих јединица власти (806.114 KM), а детаљно су образложени у тачки 6.1.1. извјештаја.

6.2.1.2. Приходи обрачунског карактера

Приходи обрачунског карактера су исказани у износу од 765.835 KM, а највећим дијелом се односе на приходе од усклађивања вриједности имовине (102.835 KM), добитке од продаје земљишта (174.497 KM), приходе обрачунског карактера евидентиране по основу пореских и других фискалних прописа (105.290 KM) и

приходе обрачуноског карактера по основу односа са другим јединицама власти у износу од 350.024 КМ.

Приходи од усклађивања вриједности имовине се највећим дијелом односе на приходе од наплаћених коригованих потраживања евидентираних по основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2022. године у износу од 101.945 КМ.

Приходи обрачуноског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа се односе на остале приходе обрачуноског карактера (накнада за закуп, ренту, комуналне накнаде и др.) у износу од 86.092 КМ и приходе евидентирани по основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима у укупном износу од 19.198 КМ.

Приходи обрачуноског карактера по основу односа са другим јединицама власти се највећим дијелом односе на обрачунате приходе по основу преноса имовине финансиране из средстава јавних инвестиција за 2021. годину, од чега је пројекат „Реконструкција пута Товладић и спајање пута Урије-Рашће Брдо” (50.000 КМ) и пројекат „Завршетак вањског уређења и инфраструктуре нове зграде Општине-фаза 2” у износу од 300.000 КМ.

6.2.2. Расходи

У Консолидованом билансу успјеха за период 01.01 - 31.12.2022. године исказани су расходи у износу од 11.125.389 КМ, а чине их расходи (осим обрачуноских) исказани у обрасцу ПИФ и расходи обрачуноског карактера.

6.2.2.1. Расходи (осим обрачуноских)

Расходе (осим обрачуноских) чине текући раходи (9.214.026 КМ) и трансфери између различитих јединица власти (71.771 КМ), који су детаљно образложени у тачки 6.1.2. извјештаја.

6.2.2.2. Расходи обрачуноског карактера

Расходи обрачуноског карактера су исказани у износу од 1.839.592 КМ, а највећим дијелом се односе на набавну вриједност реализованих залиха (34.515 КМ), расходе по основу амортизације (1.572.674 КМ), расходе од усклађивања вриједности имовине (119.388 КМ) и губитке по основу расхоровања у износу од 72.907 КМ.

Расходи по основу амортизације су исказани код Општинске управе (1.438.326 КМ), Центра за социјални рад (10.960 КМ), Дјечијег вртића (16.967 КМ), Средњошколског центра (85.726 КМ), Народне библиотеке (3.350 КМ) и код корисника буџета који послују ван Главне књиге трезора Општине у износу од 17.345 КМ, а код Општинске управе највећим дијелом се односе на расходе по основу амортизације пословних објеката и простора (84.119 КМ), саобраћајних објеката (746.881 КМ), осталих грађевинских објеката (519.477 КМ), превозних средстава (15.406 КМ), комуникационе и рачунарске опреме (11.351 КМ) и осталих постројења и опреме (12.010 КМ).

Расходи по основу обрачуна амортизације код Општинске управе су потцијењени за износ 43.295 КМ, јер није вршен обрачун амортизације у складу са захтјевима МРС-ЈС Некретнине постројења и опрема (параграф 71) и МРС-ЈС 31 Нематеријална имовина (параграф 96), а што је детаљније објашњено у тачки 6.3.1.2. извјештаја.

Расходи од усклађивања вриједности имовине се односе на расходе по основу корекције ненаплаћених потраживања старијих од годину дана евидентираних по основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2022. године у износу од

83.059 KM и расходе по основу корекције ненаплаћених потраживања старијих од годину дана за комуналне и друге накнаде код Општине у износу од 36.329 KM.

6.2.3. Финансијски резултат

У Консолидованом Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2022. године, као разлика прихода у износу од 11.987.389 KM и расхода у износу од 11.125.389 KM, исказан је позитиван финансијски резултат у износу од 862.000 KM.

Према налазу ревизије, финансијски резултат текуће године је прецијењен за износ од 43.295 KM, јер није извршен обрачун амортизације, како је наведено у тачки 6.2.2.2. извјештаја.

6.3. Биланс стања

У Консолидованом Билансу стања Општине, на дан 31.12.2022. године, исказана је укупна актива нето вриједности 49.241.713 KM (брutto вриједности 73.969.588 KM и исправке вриједности 24.727.875 KM) коју чине пословна актива нето вриједности 48.068.618 KM и ванбилансна актива у износу од 1.173.095 KM. Укупна актива је уравнотежена са укупном пасивом коју чине пословна пасива (48.068.618 KM) и ванбилансна пасива у износу од 1.173.095 KM.

6.3.1. Актива

Пословна актива исказана је у износу од 72.796.493 KM бруто вриједности, 24.727.875 KM исправке вриједности и нето вриједности 48.068.618 KM, а чине је текућа имовина и стална имовина.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина исказана је у износу од 4.119.311 KM бруто вриједности, 1.295.908 KM исправке вриједности и нето вриједности 2.823.403 KM, а нето вриједност текуће имовине у потпуности чини краткорочна финансијска имовина и разграничења.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу од 4.114.677 KM бруто вриједности, 1.291.274 KM исправке вриједности и нето вриједности 2.823.403 KM, а односе се на готовину и готовинске еквиваленте, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења, краткорочну финансијску имовину и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 2.221.179 KM, а односе се на новчана средства на рачунима код банака (2.216.890 KM) и новчана средства у благајни (4.289 KM). Приликом консолидације, додата су новчана средства корисника буџета који послују ван Главне књиге трезора Општине у износу од 107.702 KM.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 1.735.721 KM бруто вриједности, 1.290.971 KM исправке вриједности и нето вриједности 444.750 KM. Нето вриједност краткорочних потраживања највећим дијелом чине потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (116.434 KM) и потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана (252.316 KM), а која су евидентирана по основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2022. године.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 25.626 KM, а највећим дијелом се односе на дате авансе (16.546 KM) и краткорочна разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме породилшког боловања и боловања које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања у износу од 7.806 KM. У току ревизије извршена је корекција датих аванса у износу од 15.000 KM, те сходно томе није дата препорука.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказани су у износу од 132.151 КМ бруто вриједности, 303 КМ исправке вриједности и нето вриједности 131.848 КМ. Највећим дијелом се односе на потраживања по основу трансфера од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске по основу суфинансирања права из социјалне заштите (95.353 КМ) и потраживања од Министарства финансија Републике Српске по основу расподеле јавних прихода на дан 31.12.2022. године у износу од 29.376 КМ.

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина је исказана у износу од 68.677.182 КМ бруто вриједности, 23.431.967 КМ исправке вриједности и нето вриједности 45.245.215 КМ, а чине је дугорочна финансијска имовина и разграничења и нефинансијска имовина у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана је у износу од 4.063.038 КМ бруто вриједности, 490.333 КМ исправке вриједности и нето вриједности 3.572.705 КМ, а односе се на дугорочне пласмане и дугорочна потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а која су евидентирана по основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима у износу од 490.333 КМ (бруто вриједности и исправке вриједности).

Дугорочни пласмани су исказани у износу од 3.572.705 КМ (бруто вриједности и нето вриједности), а односе се на акције КП „Бобас“ (власнички удио Општине од 65%) у износу од 246.500 КМ и учешћа у капиталу на основу оснивачког улога код ЈЗУ Дом здравља „Свети Пантелејмон“ Котор Варош у износу од 3.326.205 КМ. Такође, Општина је у Главној књизи трезора исказала учешћа у капиталу на основу оснивачког улога од 100% код Центра за културу, спорт и информисање (137.059 КМ), Туристичке организације 5.000 КМ) и Агенције за локални и економски развој (5.000 КМ), а која су елиминисана приликом израде Консолидованог биланса стања.

Општина није приликом израде Консолидованог биланса стања додала износ нето имовине ентитета под контролом КП „Бобас“ (1.364.134 КМ), а како је то прописано чланом 123. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике (тачка 6. извјештаја).

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу од 64.614.144 КМ бруто вриједности, 22.941.634 КМ исправке вриједности и нето вриједности 41.672.510 КМ, а највећим дијелом се односи на произведену и непроизведену сталну имовину и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми.

Произведена стална имовина је исказана у износу од 51.260.856 КМ бруто вриједности, 21.064.368 КМ исправке вриједности и нето вриједности 30.196.488 КМ. Нето вриједност произведене сталне имовине највећим дијелом чине зграда и објекти (28.926.949 КМ), постројења и опрема (1.009.840 КМ), инвестициона имовина (245.443 КМ) и нематеријална произведена имовина (3.053 КМ).

Зраде и објекти су исказани у износу од 47.839.072 КМ бруто вриједности, 18.912.123 КМ исправке вриједности и нето вриједности 28.926.949 КМ. Нето вриједност зграда и објеката највећим дијелом чине пословни објекти и простори (8.628.189 КМ), саобраћајни објекти (11.105.890 КМ) и остали објекти (7.618.242 КМ).

У 2022. години, вриједност зграда и објеката код Општинске управе је повећана за износ од 4.950.103 КМ по основу извршених улагања (изградње и реконструкције) а која се највећим дијелом односе на нову зграду Општине (3.751.611 КМ), а умањена је по основу обрачунате амортизације (1.375.152 КМ) и расходања објеката у нето износу од 45.816 КМ.

Постројења и опрема су исказани у износу од 2.232.202 КМ бруто вриједности, 1.222.362 КМ исправке вриједности и нето вриједности 1.009.840 КМ. Нето вриједност постројења и опреме највећим дијелом чине превозна средства (112.082 КМ), канцеларијска опрема (361.256 КМ), комуникациона и рачунарска опрема (99.672 КМ) и опрема за образовање, науку и културу и спорт (355.914 КМ).

У току године, вриједност опреме код Општинске управе је повећана по основу набавку опреме (436.432 КМ), а умањена је по основу обрачунате амортизације (46.892 КМ) и расходања опреме у нето износу од 22.395 КМ.

Инвестициона имовина је исказана у износу од 800.673 КМ бруто вриједности, 555.230 КМ исправке вриједности и нето вриједности 245.443 КМ, а односи се на имовину која је дата под закуп.

Нематеријална произведена имовина је исказана у износу од 375.360 КМ бруто вриједности, 372.307 КМ исправке вриједности и нето вриједности 3.053 КМ. Бруто вриједност се највећим дијелом односи на Урбанистички план у износу од 210.884 КМ (бруто вриједности и исправке вриједности) и Просторни план у износу од 81.081 КМ (бруто вриједности и исправке вриједности), а чији је период важења до 2030. године.

Нето вриједност Просторног и Урбанистичког плана је потцијењена за износ од 139.780 КМ и финансијски резултат ранијих година је потцијењен за износ од 157.253 КМ, а расходи по основу амортизације су потцијењени за износ од 17.473 КМ и финансијски резултат текуће године је прецијењен за износ од 17.473 КМ, јер износи (Просторног и Урбанистичког плана) који се амортизују нису системски алоцирани (распоређени) током вијека трајања, што није у складу са чланом 3. став (1) и чланом 5. став (1. и 2.) Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске” број 110/16) и захтјевима МРС-ЈС 31 Нематеријална имовина (параграф 96). Такође, нематеријална произведена имовина је потцијењена у износу од 98.267 КМ бруто вриједности, 68.787 КМ исправке вриједности и нето вриједности 29.480 КМ, јер Шумско-привредна основа није пренесена са припреме у употребу и трошкови амортизације нису системски алоцирани током вијека трајања (десет година).

Непроизведена стална имовина исказана је у износу од 6.042.286 КМ, а односи се на земљиште (4.497.735 КМ) и шуме (1.544.551 КМ). Земљиште код Општинске управе исказано је у износу од 4.109.639 КМ је класификовано као пољопривредно земљиште (3.580.750 КМ) и остало грађевинско земљиште у износу од 528.889 КМ.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у износу од 5.432.936 КМ, а односи се на пословне објекте и просторе у припреми (706.341 КМ), саобраћајне објекте (путеви, мостови и др.) у припреми (934.626 КМ), остале објекте у припреми (3.614.499 КМ), производно-услугну опрему у припреми (57.681 КМ) и нематеријално произведену имовину у припреми (119.788 КМ).

Пословни објекти у припреми највећим дијелом се односе на улагања у нову зграду Општине (177.849 КМ), зграду Библиотеке (87.626 КМ), зграду Дјечијег вртића (92.617 КМ), објекте Дома здравља (179.793 КМ), зграду Фудбалског клуба (71.782 КМ) и Спортску дворану (95.676 КМ).

Остали објекти у припреми највећим дијелом се односе на улагања у Спортску дворану у износу од 936.314 КМ код Средњошколског центра, извориште Бијело поље (211.576 КМ), канализацију (1.307.998 КМ), рециклажно двориште (101.308 КМ), тргове (799.954 КМ), водоводе (116.265 КМ) и зелене површине (60.692 КМ).

Нематеријална произведена имовина у припреми се односе на пројектну документацију (21.521 КМ) и Шумско привредну основу чији је период важења до 2025. године у износу од 98.267 КМ.

Средства и улагања у средства која су у употреби и функцији дужи низ година (санација и модернизација путева и улица, вањска расвјета и други објекти, те улагања у објекте Дјечијег вртића, Фудбалског клуба и Библиотеке) нису пренесена на одговарајућа конта имовине у употреби сходно члану 37., 38. став (2) и чланом 40. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и чланом 42. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској и није вршен обрачун амортизације од момента када средство постане расположиво за коришћење у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине постројења и опрема (параграф 71) и МРС-ЈС 31 Нематеријална имовина (параграф 96). Због претходно наведеног, прецијењени су вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми за износ од 625.777 КМ, финансијски резултат ранијих година за износ од 100.111 КМ и финансијски резултат текуће године у најмањем износу од 25.823 КМ, а потцијењени су вриједност произведене сталне имовине за износ од 362.611 КМ (зграде и објекти 233.131 КМ и нематеријална произведена имовина 29.480 КМ) и улагања на туђим објектима за износ од 237.232 КМ, као и расходи по основу амортизације у износу од 25.823 КМ.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се изврши пренос средстава која се користе на одговарајућа конта нефинансијске имовине у употреби како је то прописано чланом 37., 38. став (2) и чланом 40. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, врши обрачун амортизације и трошкови амортизује системски алоцирају (распореде) током вијека трајања у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине постројења и опрема (параграф 71), МРС-ЈС 31 Нематеријална имовина (параграф 96) и чланом 3. став (1) и чланом 5. став (1. и 2.) Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива, на дан 31.12.2022. године, исказана је у износу од 48.068.618 КМ, а односи се на обавезе и разграничења и властите изворе.

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења су исказане у износу од 9.863.082 КМ, а чине их краткорочне обавезе и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења.

Краткорочне обавезе и разграничења су исказане у износу од 1.970.698 КМ, а чине их краткорочне финансијске обавезе (802.139 КМ), обавезе за лична примања запослених (347.253 КМ), обавезе из пословања (549.019 КМ), обавезе за грантове и дознаке на име социјалне заштите (132.421 КМ), краткорочна резервисања и разграничења (22.617 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти у износу од 117.249 КМ.

Краткорочне финансијске обавезе чине обавезе које доспијевају на наплату до годину дана по основу друге емисије обвезница (652.265 КМ) и кредита код НЛБ банке а.д. Бања Лука у износу од 149.874 КМ.

Обавезе за лична примања запослених се односе на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата (331.763 КМ) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада и једнократних помоћи (15.490 КМ). Обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата највећим дијелом чине обавезе код Општинске управе у износу од 207.109 КМ, а обавезе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада и једнократних помоћи највећим дијелом су исказане код Дјечијег вртића (9.286 КМ).

Обавезе из пословања највећим дијелом се односе на обавезе код Општинске управе за набавку роба и услуга (94.238 KM), обавезе за набавку сталне имовине (298.321 KM) и обавезе према физичким у износу од 17.592 KM.

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите се односе обавезе за грантове (3.300 KM) и обавезе за дознаке на име социјалне заштите у износу од 129.121 KM.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти се највећим дијелом односе обавезе које доспијевају на наплату до годину дана по основу дугорочних кредита код Европске инвестиционе банке (71.972 KM) и Свјетске банке (38.000 KM).

Обавезе Општине доспјеле на 31.12.2022. године, до 28.02.2023. године измирене су у износу од 1.049.207 KM, а највећим дијелом их чине обавезе за лична примања запослених (295.001 KM), обавезе из пословања (481.919 KM) и обавезе за грантове и дознаке (132.421 KM).

Дугорочне обавезе и разграничења су исказане у износу од 7.892.384 KM, а чине их дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности, дугорочне обавезе по зајмовима и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности су исказане у износу од 3.723.249 KM, а односе се на дугорочно задужење Општине по основу друге емисије обвезница у 2018. години реализоване у сврху капиталних инвестиција (изградња нове зграде) и откупа неотплаћеног дијела обвезница из прве емисије.

Дугорочне обавезе по зајмовима су исказане у износу од 1.814.136 KM, а односе се на дугорочно кредитно задужење код НЛБ банке а.д. Бања Лука у 2020. години, које је реализовано за капиталне инвестиције (изградњу и вањско уређење нове зграде и модернизацију локалних путева).

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти су исказане у износу од 2.354.999 KM, а односе се на дугорочне кредитне обавезе по кредиту Европске инвестиционе банке по основу пројекта „Водовод и канализације Републике Српске” за финансирање реконструкције и санације градске водоводне мреже и проширење канализационе мреже у општини Котор Варош (1.403.062 KM) и Свјетске банке – Међународне асоцијације за развој (ИДА) по „Хитном пројекту опоравка од поплава” за финансирање санације и реконструкције локалне инфраструктуре оштећене услед поплава у износу од 951.937 KM. Поменута кредитна задужења су реализована у ранијем периоду.

Општина је објавила извјештај о стању дуга и издатим гаранцијама на дан 31.12.2022. године у Службеном гласнику Републике Српске број 10/23.

6.3.2.2. Властити извори средстава

Властити извори средстава исказани су у износу од 38.205.536 KM, а чине их трајни извори средстава, финансијски резултат ранијих година и позитиван финансијски резултат текуће године.

Трајни извори средстава су исказани у износу од 12.226.966 KM, а највећим дијелом их чини имовина (земљиште, шуме, библиотечке књиге и архивска грађа) која не подлијеже обрачуну амортизације, а чија вриједност је утврђена у ранијим обрачунским периодима.

Финансијски резултат ранијих година је исказан у износу од 25.116.570 KM. Према налазу ревизије, позитиван финансијски резултат ранијих година је потцијењен за

износ од 57.141 КМ, због необрачунате и више обрачунате амортизације у ранијим годинама, што је детаљније објашњено у тачки 6.3.1.2. извјештаја.

Финансијски резултат текуће године је исказан у износу од 862.000 КМ. Према налазу ревизије, финансијски резултат текуће године је прецијењен за износ од 43.295 КМ, како је наведено у тачки 6.2.3. извјештаја.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и пасиве, на дан 31.12.2022. године, су исказане у износу од 1.173.095 КМ, а односе се на одобрена неповучена кредитна средства од Европске инвестиционе банке (582.055 КМ) и примљене банкарске гаранције и мјеничне изјаве од извођача радова као инструменте обезбјеђења од ризика реализације уговора о набавкама роба, радова и услуга (гаранције за добро извршење посла) у износу од 591.040 КМ.

6.4. Биланс новчаних токова

У Консолидованом билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 11.859.779 КМ и приливи готовине из инвестиционих активности у износу од 237.873 КМ. Одливи готовине исказани су по основу одлива из пословних активности у износу од 9.947.373 КМ, инвестиционих активности (1.036.111 КМ) и активности финансирања у износу од 698.313 КМ.

Нето повећање готовине и готовинских еквивалената исказано је у износу од 415.855 КМ, по основу позитивног новчаног тока из пословних активности (1.912.406 КМ) и негативног новчаног тока из инвестиционих активности (798.238 КМ) и активности финансирања (698.313 КМ). Стање готовине на почетку периода износи 1.805.324 КМ, а на крају периода 2.221.179 КМ.

Приливи и одливи готовине су исказани у складу са захтјевима МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима и чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, али приликом израде Консолидованог биланса новчаних токова нису елиминисани приливи и одливи по основу трансакција унутар исте јединице власти, а што је наведено у тачки 6. извјештаја.

6.5. Временска неограниченост пословања

Општина је у Напоменама уз консолидовани финансијски извјештај дала образложења везана за сталност пословања, што је у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15 (ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према писаној информацији за потребе ревизије, у току 2022. године, у Општини је било активно 10 судских спорова у којима је Општина тужена страна укупне вриједности од 418.593 КМ и три судска спора у којима је Општина тужитељ укупне вриједности од 15.000 КМ.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз Консолидовани финансијски извјештај Општине за 2022. годину сачињене су Напомене, које пружају неопходне опште податке о Општини, прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама. Међутим, Напомене не садрже информације о свим судским споровима који су вођени у току године и детаљнија образложења у вези структуре ванбилансне евиденције, како је то прописано чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

У писаним Образложењима уз финансијске извјештаје за 2022. годину код Центра за социјални рад, Дјечијег вртића и Народне библиотеке, за сваку класу опреме признате у финансијским извјештајима нису извршена објелодањавања бруто књиговодствене вриједности и акумулиране исправке вриједности на почетку и на крају периода, што није у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема (параграф 52 и 88 тачка д), као ни објелодањавања узрока значајнијих одступања у односу на буџет и претходну годину, што није у складу са чланом 46. став (1) тачка 5. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника. Такође, сачињена Образложења не упућују на повезане информације презентоване у Прегледу прихода, примитака, расхода и издатака код Дјечијег вртића, те Прегледу имовине, обавеза и извора код Дјечијег вртића, Народне библиотеке и Центра за социјални рад (у вези имовине), што није у складу са чланом 46. став (1) тачка 5. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника. Поменути писани Образложења не пружају ни неопходне опште податке о извјештајном ентитету код Дјечијег вртића и информације о законско-правном основу за припремање извјештаја код Дјечијег вртића и Центра за социјални рад, што није у складу са чланом 46. став (1) тачке 1. и 2. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручује се начелнику Општине и директору Центра за социјални рад, Дјечијег вртића и Народне библиотеке да обезбиједи да се у Напоменама и писаним Образложењима уз финансијске извјештаје објелодањују потребне додатне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

Ревизијски тим

Драган Милошевић, с.р.

Мира Матијашевић, с.р.

Гордана Шурлан, с.р.